

Вторник, 12 април 2016 г.

P8_TA(2016)0107

Еразъм+ и други инструменти за насърчаване на мобилност при професионалното образование и обучение**Резолюция на Европейския парламент от 12 април 2016 г. относно Еразъм+ и други инструменти за насърчаване на мобилност при професионалното образование и обучение — подход за учене през целия живот (2015/2257(INI))**

(2018/C 058/07)

Европейският парламент,

- като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално членове 165 и 166 от него,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 14 от нея,
- като взе предвид Декларацията от Копенхаген от 30 ноември 2002 г. относно засиленото сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение,
- като взе предвид препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение ⁽¹⁾,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 12 май 2009 г. относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) ⁽²⁾,
- като взе предвид резолюцията на Съвета от 27 ноември 2009 г. относно обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.) ⁽³⁾,
- като взе предвид Регламент (ЕС) № 1288/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на „Еразъм+“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта ⁽⁴⁾,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене ⁽⁵⁾,
- като взе предвид Решение № 2241/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно единна рамка на Общността за прозрачност на професионалните квалификации и умения (Европас) ⁽⁶⁾,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г., озаглавена „Младежта в движение — насърчаване на мобилността с учебна цел на младите хора“ ⁽⁷⁾,
- като взе предвид Препоръка 2006/962/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно основните умения за учене през целия живот ⁽⁸⁾,
- като взе предвид своята резолюция от 6 юли 2010 г. относно насърчаване на достъпа на младежта до пазара на труда и укрепване на статута на стажантите, практикантите и чираците ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ ОВ С 155, 8.7.2009 г., стр. 1.⁽²⁾ ОВ С 119, 28.5.2009 г., стр. 2.⁽³⁾ ОВ С 311, 19.12.2009 г., стр. 1.⁽⁴⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50.⁽⁵⁾ ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1.⁽⁶⁾ ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 6.⁽⁷⁾ ОВ С 199, 7.7.2011 г., стр. 1.⁽⁸⁾ ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр. 10.⁽⁹⁾ ОВ С 351 Е, 2.12.2011 г., стр. 29.

Вторник, 12 април 2016 г.

- като взе предвид препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот ⁽¹⁾,
  - като взе предвид различните инструменти за признаване на уменията, например Европейската рамка за свидетелства (CEC), Европейската система за трансфер на кредити (ECTS), Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) и европейския проект за класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO),
  - като взе предвид съобщението на Комисията от 20 ноември 2012 г., озаглавено „Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати“ (COM(2012)0669),
  - като взе предвид доклада на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 28 януари 2014 г. относно изпълнението на Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (COM(2014)0030),
  - като взе предвид заключенията на Съвета от 20 май 2014 г. относно осигуряване на качество в подкрепа на образованието и обучението,
  - като взе предвид Декларацията на министрите, отговарящи за професионалното образование и обучение, от 22 юни 2015 г. относно нов набор от средносрочни цели в областта на професионалното образование и обучение за периода 2015—2020 година,
  - като взе предвид Декларацията от Париж относно популяризирането чрез образование на гражданските и общите ценности — свобода, толерантност и недискриминация, приета на проведената на 17 март 2015 г. в Париж неформална среща на министрите на образованието от Европейския съюз (8496/15),
  - като взе предвид член 52 от своя правилник,
  - като взе предвид доклада на комисията по култура и образование и становището на комисията по заетост и социални въпроси (A8-0049/2016),
- A. като има предвид, че мобилността с учебна цел и мобилността в рамките на обучението са важни фактори за личностното развитие, социалното приобщаване на младите хора, диалога между културите, толерантността, способността на младите хора да работят в межкултурна среда и активното гражданство и че има ясни доказателства за техния потенциал да допринасят за висококачественото образование и за пригодността за заетост;
- Б. като има предвид, че мобилността с учебна цел и мобилността в рамките на обучението следва да бъдат допълнително укрепени в контекста както на текущите, така и на следващите програми на ЕС в областта на образованието и обучението, заетостта и политиката на сближаване;
- В. като има предвид, че през 2002 г. министрите от ЕС, отговарящи по въпросите на професионалното образование и обучение, поставиха началото на т.нар. „процес от Копенхаген“ за задълбочаване на европейското сътрудничество в тази област с цел подобряване на резултатите, качеството и привлекателността на професионалното образование и обучение в Европа;
- Г. като има предвид, че процесът от Копенхаген се основава на взаимно договорени приоритети, които се преразглеждат периодично, с цел, наред с останалото, улесняване на мобилността и насърчаване на използването на различни възможности за професионално обучение в контекста на ученето през целия живот;
- Д. като има предвид, че според данни на Евростат равнището на безработицата в ЕС продължава да е високо — 10,2 % през 2014 г. — въпреки наличието на бавно възстановяване; като има предвид, че младежката безработица в ЕС като цяло понастоящем възлиза на 22,1 %, че само 51 % от възрастовата група между 55 и 64 г. работят и че неравенството между половете по отношение на равнището на заетост сред по-възрастните работници достига 13,6 процента;

⁽¹⁾ ОВ С 111, 6.5.2008 г., стр. 1.

Вторник, 12 април 2016 г.

- Е. като има предвид, че неформалното учене, самостоятелното учене и професионалното обучение могат да окажат значителен принос за преодоляване на настоящите предизвикателства, свързани с ученето през целия живот, например преждевременното напускане на училище, прекомерно високия брой на неработещите, неучещи и необучаващи се млади хора и недостига на умения и несъответствията между търсените и предлаганите умения;
- Ж. като има предвид, че трайните несъответствия между уменията и изискванията на пазара на труда се илюстрират от високия процент свободни работни места в Есенната икономическа прогноза на Комисията за 2015 г.;
- З. като има предвид, че езиковите умения са по-слабо застъпени в професионалното образование и обучение и че се нуждаят от специално насърчаване;
- И. като има предвид, че е необходимо да се потвърди отново политическият ангажимент за подкрепа на действията на ЕС в областта на ученето през целия живот и професионалното образование и обучение, по-специално чрез дейности за насърчаване на мобилността, които да са съсредоточени върху развитието на трансверсални умения, като например адаптивност, любознателност и придобиване на умения за учене, междуличностни и граждански умения;
- Й. като има предвид, че неотдавнашното развитие на събитията в социално-икономически план подчерта необходимостта системите за учене през целия живот и за професионално образование и обучение да станат не само по-ефикасни, но и по-лесно достъпни и приобщаващи, що се отнася до групите в неравностойно положение и лицата със специални потребности; като има предвид, че по-широкият достъп до образование не следва да бъде за сметка на качеството на образованието;
- К. като има предвид, че постоянната финансова подкрепа за мерките за мобилност и дейностите, свързани с ученето през целия живот и знанията, придобивани в рамките на професионалното образование и обучение, е от решаващо значение, по-специално в настоящия период на икономическа криза;
- Л. като има предвид, че регионалното и местното равнище са от ключово значение за оказването на подкрепа за проучването на нови възможности за мобилност с цел да се гарантира ефективността, прозрачността и качеството на фондовете и програмите, посветени на професионалното образование и обучение; като има предвид, че мобилността в областта на професионалното образование и обучение на младите хора и чираците, която се насърчава на регионално и местно равнище, следва да бъде координирана в рамките на широк процес на демократично и основано на участието управление, насочено към разрешаване на най-важните социално-икономически и екологични въпроси с участието на микропредприятията, малките и средните предприятия, стартиращите предприятия, местните общности и социалните партньори;
- М. като има предвид, че предприемачите, търговските и промишлените палати и съответните професионални организации на занаятчиите и земеделските стопани, както и профсъюзите и други социални партньори в тази сфера, следва да участват активно в разработването, организацията, предоставянето и финансирането на професионалното образование и професионалното обучение и свързаната с тях мобилност; като има предвид, че при разработването на професионалното образование и обучение следва да се включи социално измерение, обхващащо области като справедливата търговия, социалното предприемачество и алтернативните бизнес модели, например кооперациите, със съдействието на съответните партньори в тези области;
- Н. като има предвид, че макар и мобилността на младите хора да трябва да бъде насърчавана с оглед на повишаването на пригодността за заетост, тя не трябва да се превръща в единственото предвидено решение за младежката безработица;

Преглед на резултатите и открояване на основните предизвикателства

1. Счита, че образованието е основно право на човека и обществено благо, което следва да бъде еднакво достъпно за всички; призовава ЕС и държавите членки да обърнат внимание на всички социално-икономически ограничения, които възпрепятстват равния достъп за всички до възможности за професионално образование и обучение, включително мобилност; отчита, че ролята на съществуващите програми и инициативи и резултатите от тях с оглед на мобилността в рамките на професионалното образование и обучение следва да се подобрят по отношение на достъпа до тези програми и инициативи и техният открит и приобщаващ характер, с цел да се насърчи персонализираният подход към образованието, да се намали броят на учениците, напускащи преждевременно училище, и да се гарантира равен достъп до действия за насърчаване на мобилността по линия на „Еразъм+“ за групите в неравностойно положение и лицата със специални потребности; поради това подчертава необходимостта от гъвкав, разнообразен и адаптиран набор от възможности за мобилност в областта на обучението, като се изхожда и от гледната точка на равенството между половете, за лицата, които произхождат от имигрантски среди или семейства в неравностойно икономическо положение, за лицата с увреждания или за лицата с други специални потребности;

Вторник, 12 април 2016 г.

2. Потвърждава необходимостта, когато става дума за мобилност и образование, да се има предвид свързаното с пола измерение и да се отчитат потребностите на хората, страдащи от множество форми на дискриминация, включително лицата с увреждания, лицата, които се определят като лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални или интрасексуални лица, и лицата, произхождащи от маргинализирани общности; с оглед на това насърчава предприемането на допълнителни мерки за улесняване на достъпа на лицата от групите в неравностойно положение или лицата със специални потребности до действията за мобилност по програмата „Еразъм+“;
3. Призовава Комисията, държавите членки и главните заинтересовани страни да популяризират програмите за професионално образование и обучение с цел премахване на културните бариери и преодоляване на явленията като липса на мотивация, липса на инициативност и липса на езикови умения, по-специално в районите, които са най-силно засегнати от безработицата сред младите хора; счита, че трябва да се гарантира, че тези програми са достъпни за всички граждани без каквато и да е дискриминация; призовава за насочване на програмите към групите, изложени на риск от безработица, като например хората с увреждания; призовава предоставянето на достъп до професионално образование и обучение и професионална квалификация да се улесни чрез насърчаване на адаптивността на чиракуването и приспособимостта на договореностите, както и чрез възможности за обучение за групите с недостатъчни основни умения и работниците с ниска или средна квалификация; припомня, че при достъпа до възможности за придобиване на такъв опит трябва да бъде взет под внимание балансът между половете в контекста на ефективното насърчаване на програмите за мобилност в областта на професионалното образование и обучение сред жените; във връзка с това счита, че следва да се определят амбициозни цели и да се проследява постигнатият напредък;
4. Подчертава неравнопоставеността между половете по отношение на образованието, уменията и заетостта в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) в целия ЕС и призовава Комисията и държавите членки да се ангажират изцяло с програмата „Еразъм+“ и да използват този механизъм като ключова възможност за развитие на умения в областта на НТИМ за жените с цел увеличаване на способността им да се насочат към професионално развитие в тези области и по този начин да се намали съществуващата разлика в уменията в тази сфера;
5. Подчертава значението на наличието на общо европейско пространство за образование, в което съществен елемент е мобилността — включително не само в сферата на висшето образование, но и в рамките на професионалното образование и обучение — което ще допринесе за създаването и развитието на по-силна европейска идентичност и по-силно изразено гражданство;
6. Призовава Комисията и държавите членки да положат всички възможни усилия за постигане на целите на Европейската стратегия за образование и обучение за периода до 2020 г.; счита, че мобилността трябва да взема предвид аспекта на продължаващото професионално образование и обучение, тъй като то е от основно значение за подобряването и актуализирането на уменията и експертния опит; подчертава, че ученето през целия живот и професионалното образование и обучение са от основно значение за постигането на по-добри перспективи за заетост за дългосрочно безработните лица;
7. Счита, че това сътрудничество следва да доведе до преразглеждане на изискванията, с цел да се гарантира тяхната приложимост по отношение на продължителността, съдържанието, компетенциите и резултатите от ученето, като съчетава мобилност както в централните за обучение, така и на работното място, и отдава предимство на по-дългите периоди на придобиване на опит (напр. шест месеца) пред по-краткосрочните им еквиваленти;
8. Отбелязва факта, че европейските средства, предназначени за „Еразъм+“ и програмите за професионално образование и обучение, не са пропорционални на броя или на потребностите на лицата, които потенциално биха могли да се възползват от мобилността, предлагана от тези схеми, и съответно приканва държавите членки да насърчават двустранните споразумения, които допълват действията по „Еразъм+“ и европейските програми за професионално образование и обучение, така че да се повиши мобилността на младите европейци;
9. Отчита важната роля и резултатите от съществуващите програми и инициативи за мобилност, като например „Ключова дейност 1“ в „Еразъм+“, „Европас“, Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) и Европейската квалификационна рамка (ЕКР); призовава Комисията да създаде „европейска студентска електронна карта“, която да предоставя статут на студент от ЕС в контекста на мобилността и да предлага достъп до услуги;
10. Призовава Комисията и държавите членки, както и агенциите на ЕС, например Европейския център за развитие на професионалното обучение (CEDEFOP), да предприемат действия за подобряване на програмите за мобилност в рамките на професионалното образование и обучение, така че да създават добавена стойност за всички участници по отношение на квалификацията, признаването и съдържанието и да гарантират въвеждането на стандарти за качество при чиракуването;

Вторник, 12 април 2016 г.

11. Изтъква, че инициативите за мобилност допринасят не само за популяризиране на гражданските ценности сред учащите се и за задълбочаване на чувството им за принадлежност към Европа, но също и за повишаване на техните академични умения и възможности за намиране на работа, и по-конкретно на уменията, свързани със способността за разрешаване на проблеми, планиране и структуриране, способността за предприемане на действия и адаптиране при нови ситуации, предприемачеството, лидерството и вземането на решения, уменията за поемане на социална отговорност, владенето на чужди езици, комуникационните умения и уменията за работа в екип, както и на личните умения, които се отразяват върху пригодността за заетост, например увереността в себе си, мотивацията, любознателността, критичното и творческото мислене, инициативността и решителността;

12. Настоява, че е необходимо да се улесни осъществяването на мобилността по програмата „Еразъм+“ чрез предприемане на действия за увеличаване на броя на успешните заявления, като се опростят концепцията и използването на електронните инструменти за управление на мобилността, като се повиши информираността за стойността на програмите за мобилност във всички заведения за общо и професионално образование в Съюза, както и като се предостави по-целенасочена информация и обучение за участниците и посредниците в програмите и действията, включително персонала на училищата и колежите; във връзка с това подчертава значението на приноса на Европейската училищна мрежа (EuropeanSchoolNet); призовава Комисията да намали настоящата прекомерна и прекалено сложна административна тежест както за кандидатите, така и за изпращащите и приемащите предприятия и институции, които участват в проекти по програмата „Еразъм+“, като се улеснят и опростят процедурите за подаване на заявления, регистрация и докладване, както и самите проекти; освен това изтъква, че прекомерната бюрокрация в училищата и университетите представлява пречка за лесното изпълнение на програмата;

13. Отправя искане към Комисията и държавите членки да въведат схеми, предназначени да намалят езиковите и културните бариери при организирането на програми за мобилност; счита, че в рамките на тези схеми следва да бъде възможно да се оценява напредъкът при изпълнението; подчертава, че схемите за действие следва по-специално да подкрепят изучаването на основни елементи на езика на приемащата държава; насърчава държавите членки и регионалните и местните органи да проучат специфичните потребности от обучение на учителите и обучаващите в рамките на професионалното образование и обучение, като се насърчава и подпомага обменът на най-добри практики, и да им предоставят повече възможности за професионално развитие; изтъква значението на разработването на базисен модел за обучение, който да може да предоставя информация за основните характеристики на стопанската и работната култура на държавата по местоназначение, както и на насърчаването и предоставянето на специфични програми за обучение на преподавателския персонал в контекста на управлението на мобилността от централните за обучение;

14. Изтъква, че професиите, свързани с професионалното образование и обучение, притежават необходимата гъвкавост, за да бъдат упражнявани навсякъде, и че следователно мобилността в контекста на професионалното образование и обучение е ключов инструмент в борбата с безработицата, тъй като повишава пригодността за заетост, спомага за намаляване на недостига на умения и улеснява намирането на подходяща работа, особено за младите хора, тъй като им предоставя уменията и уникалния опит, от които се нуждаят, за да бъдат конкурентоспособни на съвременните пазари на труда в ЕС; счита, че програмата „Еразъм+“ спомага за развиване на специфични професионални умения и всеобхватни и преносими компетенции като например предприемачество, както и за разширяване на възможностите за участие на производствения сектор, и съответно представлява ефективен инструмент за пазара на труда;

15. Подчертава значението и важността на разпознаваемостта на запазените наименования и различните логотипове, свързани с програмата „Еразъм+“ и нейните подпрограми; счита, че тези запазени наименования трябва да бъдат използвани по-специално за целите на публикациите и брошурите на „Еразъм+“;

16. Изразява загриженост, че младите хора гледат на програмата „Еразъм+“ най-вече като на програма за студенти от сферата на висшето образование; поради това препоръчва да се отладе по-голямо значение на популяризирането на европейско, национално и регионално равнище на различните области и на подпрограмите, свързани с всяка от тях, включително училищната степен на образование („Коменски“), висшето образование („Еразъм“), международното висше образование („Еразмус Мундус“), професионалното образование и обучение („Леонардо да Винчи“) и образованието за възрастни („Грюндвиг“), както и младежта („Младежта в действие“) и спорта;

17. Призовава Комисията, държавите членки и публичните органи по заетостта да популяризират и повишават осведомеността за „Еразъм+“ и други инструменти, насочени към насърчаване на мобилността в областта на професионалното образование и обучение, по-специално сред малките и средните предприятия; счита, че увеличаването в максимална степен на ефективността на тези инструменти ще позволи на повече хора да се възползват от тези възможности, за да може целта за мобилност да бъде постигната;

Вторник, 12 април 2016 г.

18. Подчертава спешната необходимост да се проведат консултации с частния и с публичния сектор на промишлеността и на услугите, включително с производствения сектор (особено с МСП и с микропредприятията), и/или те да бъдат включени в разработването, формулирането, изпълнението и подкрепата на качествени програми за мобилност в областта на професионалното образование и обучение; счита, че при подбора на програмите следва да се вземат предвид възможностите за работа в приемащите предприятия и организации; счита, че гъвкавото и конструктивно партньорство, основано на диалог, сътрудничество и най-добри практики с участието на всички заинтересовани страни, ще гарантира успеха и добавената стойност на професионалното образование и обучение; счита, че също е необходимо да се провежда обмен на знания и добри практики между центровете за обучение и дружествата; призовава Комисията да следи развитието на търсенето и предлагането на пазара на труда в рамките на ЕС, както и географската и професионалната мобилност, с цел постигане на съответствие с потребностите на пазара на труда; счита, че това би довело до намаляване на разликата между, от една страна, предлагането на обучение и действителните перспективи за младите хора в стопанската среда, и от друга страна — нуждите на пазара в секторите, генериращи добавена стойност (напр. в областта на цифровите технологии и зелената икономика, енергетиката, отбраната, сектора на социалните грижи и възстановяването на сгради);

19. Подчертава ключовите аспекти, които трябва да се вземат под внимание при планирането на действията за мобилност и извършването на оценка на тяхното изпълнение, а именно: икономическите възможности на учащите се да се възползват от мобилността; признаването на обучението, компетенциите и квалификацията, както и на съдържанието на обучението, между държавите, независимо дали чрез кредити или свидетелства; нивото на владеене на даден език; организацията на учебните програми или обучението; практическата стойност на издържаните изпити и получените от студентите кредити в чужбина след завършването им в първоначалния им университет; правните аспекти; информацията или мотивацията за завършване на курса на обучение; професионалната ориентация и консултацията през периода на мобилност, както и личните обстоятелства на студентите; съответно приканва Комисията да усъвършенства показателите и критериите за оценка, за да предостави възможност за по-редовно проследяване на ефективността на тези програми на ЕС и за извършване на евентуалните необходими подобрения;

20. Изтъква, че понастоящем едва 1 % от младите хора, участващи в системи за професионално обучение, към които спадат и чираците, участват в схеми за мобилност по време на обучението си; изтъква жизнената необходимост от създаване на условия за развиване на мобилността на чираците в ЕС, за да им се предоставят същите възможности, с каквито се ползват студентите в сферата на висшето образование; съответно насърчава Европейския съюз да определи статут на „европейски чирак“; призовава ЕС и държавите членки да гарантират, че както чиракуването, така и стажовете ще продължат да бъдат образователни възможности и няма да се използват като източник на работна ръка, на която се предлагат несигурни условия на труд, няма да заменят професионалните длъжности на пълно работно време и ще гарантират достойни условия на труд и правата на обучаващите се, включително правата, свързани с възнаграждението; освен това насърчава Комисията да анализира последиците от посочения по-горе статут, да следи прилагането на свързаните с него мерки, да приканва всички заинтересовани страни, включително членовете на Европейския алианс за професионална подготовка, да следват нейните препоръки с оглед на подобряването на условията, качеството и предлагането на възможности за чиракуване в ЕС; също така насърчава Комисията да разглежда този въпрос като стратегически приоритет;

21. Призовава Комисията да представи, а държавите членки — да подкрепят предложение за схема за професионални стажове в ЕС, което да гарантира набор от права за чиракуващите и учащите се в областта на професионалното образование и обучение; подчертава положителната роля, която могат да играят хората в „напреднала възраст“ в областта на образованието и обучението на младите хора, с цел да се увеличи максимално обменът между поколенията чрез стажове и наставничество, както и да се улесни основаното на опит учене в екипи, включващи различни поколения; насърчава Комисията и държавите членки да приемат конкретни мерки, за да се гарантира, че чиракуването и стажовете по програма „Еразъм+“ не се използват неправомерно като се превръщат в инструмент за намаляване на трудовете разходи;

22. Оценява положително стартирането на пилотните проекти, както и наскоро одобрената „Европейска рамка за мобилност на обучаващите се работници“, като отправна точка за подобряване на програмата „Еразъм+“, с цел да се даде възможност за по-голяма и по-качествена дългосрочна мобилност в областта на професионалното образование и обучение; препоръчва създаването на рамка за дългосрочни инициативи вместо концентрирани единствено върху конкретни проекти действия с цел създаване на постоянна и устойчива система, която да функционира пълноценно, да е предвидима и да насърчава свободното движение на умения в цяла Европа;

23. Отбелязва, че преждевременното напускане на училище е един от най-отчетливите проблеми, пред които са изправени различни целеви групи, и че наличието на по-добри възможности за професионално обучение води до намаляване на броя на лицата, отпадащи от системите за образование и обучение; поради това подчертава колко важни могат да бъдат резултатите от образователните системи по отношение на намаляването на преждевременното напускане на училище и на по-успешното придобиване от учащите се на универсални умения, които в крайна сметка ще им помогнат да пригледат по-добре квалификацията си спрямо изискванията на пазара на труда;

Вторник, 12 април 2016 г.

24. Подчертава необходимостта от подпомагане на младите хора в професионалното обучение да преодолеят своите затруднения посредством някои допълнителни и съпътстващи мерки, като например засилване на груповия характер на схемите за мобилност, по-добро наставничество и съдействие от страна на националните и приемащите институции преди и по време на мобилността, подобряване на достъпа до висококачествена информация относно възможностите за професионално образование и обучение, предоставяне на специализирани насоки и консултантски дейности и инструменти, и финансиране на езиково подпомагане за всички участници без ограничение на езиките;

25. Отбелязва, че могат да бъдат открити редица фактори, които влияят на очакванията на младите хора, които се обучават в рамките на системите за професионално образование и обучение, по-конкретно социално-икономически фактори, семейна типология и липсата на инструменти за професионална ориентация (и наставничество) след завършване на задължителното средно образование или по време на курсовете за професионално обучение;

26. Подчертава ключовата роля на мобилността за учене и обучение за преодоляване на социалните и културните предизвикателства, с цел да се предоставят на младите хора максимални възможности, за да си изработят собствена схема на действие в обществото; припомня, че ЕС съсредоточава усилията си, по-специално чрез стратегията „Европа 2020“, върху повишаването на конкурентоспособността на своята икономика, създаването на заетост и в крайна сметка укрепването на капацитета си да се конкурира в световен мащаб през третото десетилетие на века; в този контекст подчертава важната роля на научноизследователската дейност, иновациите, цифровото общество и устойчивостта на енергетиката като инструменти за осигуряване на по-висока добавена стойност;

27. Подчертава ролята на ЕС и държавите членки за разработването на висококачествена и добре организирана система за професионално образование и обучение, като прилагат цялостен подход, който уравнива теоретичното образование с акцент върху съответната професия, практическото обучение и общото, формалното, неформалното и самостоятелното образование; призовава държавите членки да въведат подход на „двойно образование“ в своите системи на горно средно образование или да укрепят съществуващите системи посредством стажантски програми и професионални практики, като по този начин улесняват устойчивото интегриране на пазара на труда на учащите се в сферата на професионалното образование и обучение и увеличават тяхното участие в програми за транснационална мобилност; припомня, че като цяло подобряването на качеството на професионалното образование и обучение в сътрудничество със социалните партньори и публичните служби по заетостта е средство за социално включване, увеличаване на участието във висшето образование, насърчаване на успеха на учащите се и улесняване на интегрирането на пазара на труда, което следва да улесни мобилността в процеса на учене през целия живот;

28. Призовава свързаните с Европейската доброволческа служба (ЕДС) въпроси по отношение на застраховането на участниците, одобрението, управлението на базите данни и подкрепата за доброволците да бъдат разглеждани по целенасочен начин, така че да се предотврати спад в участието;

29. Изразява съжаление относно факта, че неформалното учене загуби видимост и дял от бюджета в настоящата програма „Еразъм+“; подчертава значението на неформалното учене на европейско равнище, особено чрез работата на младежи и доброволческата дейност на хора в напреднала възраст; призовава неформалното и самостоятелното учене да получат ясно и видно място в програмата „Еразъм+“; освен това счита, че следва да съществува възможност за подаване на заявления по отношение на широкомащабни проекти в сферата на образованието за възрастни, които да се ръководят от същите принципи като секторните алианси на уменията или алиансите на знанието;

30. Подкрепя развитието на модерни технологии и инфраструктури за укрепване и модернизиране на националните системи за професионално образование, така че да се подобри достъпът до мобилност и нейното качество; счита, че за справяне с несъответствията между търсените и предлаганите умения следва да се постави по-голям акцент върху иновациите и развитието на нови академични и професионални умения, цифровите платформи за обучение и преподаване, технологиите за бита, иновативните технологии за укрепване на културното наследство и информационните и комуникационните технологии; твърдо вярва, че ЕС и държавите членки следва да създадат ефективна стратегия, насочена към съответствие между настоящите и бъдещите възможности за работа в условията на кръгова икономика и системите за професионално образование и обучение;

31. Отбелязва, че в прехода към по-цифровизирана икономика се извършва предефиниране на работните места и уменията; поради това призовава държавите членки и Комисията да работят в сътрудничество с частния сектор с цел разработване на стратегии относно уменията и програми за професионално образование и обучение, насочени към преквалификацията на работници;

Вторник, 12 април 2016 г.

Достъп: подобряване на възможностите за мобилност на младите хора в процес на професионално обучение

32. Насърчава създаването на рамка, подобна на предишната програма „Леонардо да Винчи“, към която да се отнасят съответните конкурси по „Еразъм +“ и която да определя възможно най-ясно и точно възможностите за мобилност на младите хора в сферата на професионалното образование и обучение, по-специално чрез кампании на публичните органи, обхващащи различни платформи, с координираното участие на всички заинтересовани страни, които играят активна роля за професионалното образование и обучение и оказват влияние върху него;

33. Насърчава Комисията и държавите членки да предоставят достатъчно финансови ресурси в подкрепа на програмите за мобилност, като отчитат потенциалните финансови пречки; застъпва се за обмисляне на въпроса за подобрена видимост относно начина, по който дружествата допълват разпределените надбавки, или на възможността за предоставяне на други видове помощ; счита, че трябва да се гарантира взаимно допълване между Европейския социален фонд (ЕСФ) и „Еразъм+“ и това допълване да се наблюдава за успешни резултати;

34. Призовава за по-добро взаимодействие между политиките и инструментите на ЕС, които оказват въздействие върху мобилността и образованието, и по-специално за прилагане на допълващи се мерки между ЕСФ и програмата „Еразъм+“, както и за по-добра координация на всички дейности на всички равнища — национално, регионално и местно планиране;

35. Отново призовава за предприемането на мерки за гарантиране на координацията, взаимното допълване и съгласуваността между структурните фондове, включително ЕСФ и програми като „Еразъм+“ на национално, регионално и местно равнище;

36. Подчертава, че е необходимо да се компенсират пречките, които произтичат от по-ниския социално-икономически статус на учащите се в сферата на професионалното образование и обучение, чрез мерки, като например евентуално увеличаване на размера на безвъзмездните средства, предоставяни от Комисията на отделните лица, или увеличаване на вноските от страна на държавите членки и регионалните и местните администрации, посредническите институции или НПО, независимо дали тези вноски са финансирани от собствените им бюджети или чрез програми за партньорство с участието на предприятия, фондации и организации, които си сътрудничат в рамките на система за квалификация и професионално обучение в техния регион или територия;

От мобилност към пригодност за заетост: валидиране и признаване на придобитите знания, умения и компетенции

37. Подчертава, че придобиването на нови, разнообразни и творчески идеи в чужбина може да мотивира и стимулира предприемачеството и творчеството; подчертава, че възможностите, които предлага свързаната с ученето и обучението мобилност, като например изграждане на международни мрежи, могат да окажат положителен ефект също и върху пригодността за заетост, транснационалното сътрудничество и европейската конкурентоспособност;

38. Счита, че настоящите и бъдещите мерки за справяне с несъответствията между търсените и предлаганите умения следва както да улеснят участието на работодателите, предприятията и местните общности, така и да бъдат по-добре свързани с прогнозите за тенденциите на пазара на труда и нуждите от умения;

39. Подчертава, че е налице положителна връзка между образователната мобилност и мобилността и доходите в бъдеще, тъй като програмите за мобилност в ЕС и международните програми за мобилност повишават пригодността на участниците за заетост в чужбина, както установи Съвместният изследователски център на Комисията през 2013 г.; подчертава, че чиракуването и стажовете в чужбина подобряват езиковите умения на участниците (както се случва в 79 % от случаите според Евробарометър през 2013 г.)⁽¹⁾;

40. Подчертава значението на програмите за мобилност в областта на преквалификацията за безработните лица от всички възрасти или за лица, застрашени от мерки за реструктуриране;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_378_en.pdf

Вторник, 12 април 2016 г.

41. Насочва вниманието към многообразието и неравномерното развитие на системите за валидиране и признаване на квалификациите между държавите членки въпреки нарастващото сближаване през последното десетилетие; подчертава необходимостта от подобряване на съвместимостта между различните системи за професионално образование и обучение и от улесняване на валидирането и признаването на уменията и компетенциите, придобити в дружества или центрове за обучение в различни държави членки, а също и от увеличаване на привлекателността на програмата „Еразъм+“; призовава държавите членки да подобрят прилагането на Европейската квалификационна рамка ⁽¹⁾ и да отстранят пречките; насърчава определянето на европейски стандарт, който да бъде приемлив и приложим на всички равнища (национално, регионално и местно);
42. Насърчава предприемането на допълнителни мерки за популяризиране на признаването и валидирането на резултатите от обучението, включително на резултатите, постигнати чрез неформално и самостоятелно учене, по-конкретно чрез по-добро използване на съществуващите инструменти като Европас и Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET);
43. Припомня, че благодарение на Европейската квалификационна рамка бяха постигнати значителни подобрения по отношение на признаването на дипломите, кредитните точки, удостоверенията за професионална квалификация, акредитациите на компетенциите и придобития в рамките на професионалното образование и обучение опит; призовава за установяване на конкретни цели, сред които въвеждането на напълно функционираща система за трансфер на кредитни точки и признаване, основана на ECVET; насърчава разработването на съвместни квалификации за професионално образование и обучение, които да гарантират международно признаване на квалификациите;
44. Застъпва се за изготвяне на Зелена книга в областта на професионалното образование, обучение и мобилност и за признаването на уменията и компетенциите в Европа, която да се изготви в тясно сътрудничество с всички основни заинтересовани страни; припомня, че настоящите препоръки по отношение на професионалното образование и обучение трябва да се изпълнят изцяло; посочва, че липсата на признаване на уменията оказва отрицателно въздействие върху целта за равнището на заетост на стратегията „Европа 2020“ и пречи на свободата на движение, залегнала в Договорите;
45. Изразява подкрепа за подобрена мобилност в сферата на заетостта, образованието, чиракуването и стажовете в контекста на националните схеми за гаранция за младежта в Европа с цел подобряване на уменията на младите хора, както и намаляване на географски обусловеното несъответствие между уменията и нуждите на пазара на труда в ЕС;
46. Подчертава значението на Гаранцията за младежта и на Инициативата за младежка заетост в подкрепа на чиракуването, стажовете, професионалното образование и обучение, практиките и водещото до квалификация по-нататъшно образование; призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че към тези програми се разпределя подходящо финансиране за целия програмен период 2014 — 2020 г.;
47. Настоятелно призовава за езиков превод на всички официални езици на Съюза на уебсайта „Панорама на уменията в ЕС“, с цел той да се превърне в източник на достъпна за всички информация относно необходимите на територията на цяла Европа умения;
48. Отбелязва напредъка, който беше постигнат за гарантиране на по-високо качество на професионалното образование и обучение в много държави членки, с подкрепата на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), и окуражава държавите членки, които в момента са в процес на разработване на национален подход за осигуряване на качество в съответствие с EQAVET; подчертава, че държавите членки следва да положат повече усилия, за да се гарантира, че резултатите от ученето се вземат предвид в по-голяма степен в уредбата за осигуряване на качество и че в нея се оценяват и подкрепят неформалното учене и ученето в процеса на работа, било във формална или в неформална среда, в зависимост от особеностите на националния контекст;
49. Подчертава, че програмите за чиракуване следва да се провеждат под ръководството на компетентен ментор;

Към по-ефективни, достъпни и приобщаващи програми за мобилност

50. Призовава Комисията и държавите членки, в сътрудничество с Европейския център за развитие на професионалното обучение, да определят и укрепят ролята както на териториалните, така и на секторните посреднически институции, които участват в подготовката, управлението и последващите действия във връзка с мобилността, като в същото време изискват от тях прилагане на най-високи стандарти за прозрачност, и да съдействат за създаването на такива институции на национално, регионално и местно равнище;

⁽¹⁾ Виж: Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот.

Вторник, 12 април 2016 г.

51. Подчертава, че е необходимо такива посреднически институции да разполагат с достатъчни бюджетни и човешки ресурси, за да могат структурите за организация и управление на мобилността да гарантират участието на мрежата от училища за професионално обучение и да разполагат с правомощия и капацитет да създават оперативни партньорства и споразумения с потенциални партньори, както в собствената си страна, така и в други държави, участващи в програмите за мобилност;
52. Подчертава необходимостта от правна закрила на малолетните и непълнолетните лица в чужбина;
53. Подчертава, че в рамките на програмата „Еразъм+“ следва да се насърчават и подкрепят дейности и/или услуги в областта на мобилността, които са адаптирани към потребностите на преподавателите, менторите и предприемачите;
54. Посочва, че са необходими последователни, взаимно допълващи се и добре координирани схеми за съвместно финансиране на европейско, национално, регионално и местно равнище, за да се даде възможност на центровете за обучение да покрият всички видове разходи и да планират и осъществяват дейности с постоянен характер;
55. Приветства факта, че програмата „Еразъм+“ значително разшири броя на бенефициентите по програмите за професионално образование и обучение сред младите хора, които не посещават университет или колеж;
56. Подкрепя всички необходими придружаващи мерки, на първо място за подпомагане и окуражаване на чираците, желаещи да вземат участие в програмите за мобилност, и впоследствие за спомагане те да представят по-добре придобитите чрез мобилност умения и да развият увереност в себе си, така че тяхното ноу-хау и богатият им опит да станат забележими и оценени;
57. Счита, че образователните резултати от чиракуването следва да бъдат планирани и обсъждани с чираците в съответствие с принципите на ECVET преди те да започнат обучението и че резултатите следва да бъдат изброени в приложението към сертификата след завършване на обучението;
58. Подчертава значението на качествено обучение на учителите и на мониторинга, оценяването и осигуряването на качество в тази сфера, както и необходимостта от насърчаване на приобщаването и толерантността в рамките на програмите за мобилност;
59. Подчертава необходимостта от качествени практики, които могат да даде възможност на учещите се да придобият желаните професионални умения, като в допълнение набляга на необходимостта от добра комуникация на всички равнища по отношение на предприемачите, за да се о с оглед на тяхното участие в допълнителното признаване на опита, придобит от младите хора, които са се възползвали от схеми за мобилност;
60. Подкрепя всички мерки, предприети в съответствие с целите на „Еразъм+“ от предприемачите, НПО или гражданското общество за разработването на схеми за мобилност за младите служители или чираци или по вид дейност, или при взаимодействие с органите, представляващи отделните сектори, като например търговските и промишлените палати, в допълнение към европейските мрежи, като например Асоциацията на европейските търговско-промишлени палати, и съответните профсъюзи; призовава за признаване на ролята на занаятчийските камари и техните центрове за обучение за подкрепа на мобилността и много малките предприятия; счита, че всички мерки, предприети с цел подобряване на схемите за професионално образование и обучение, следва да се съсредоточават също и върху области, които насърчават безвъглеродната енергетика и устойчивата мобилност;
61. Препоръчва всички главни заинтересовани страни да работят по съвместни стратегии, насочени към подобряване на завръщането по домовете на стажанти в професионално образование и чираци или на тяхната мобилност в други части на Европа, като същевременно се зачитат предпочитанията им, като целта е да се канализират придобитите в чужбина знания и опит, с цел намаляване на дисбалансите и засилване на сближаването в техните собствени „бедни на умения“ области на произход или другде в Европа;
62. Призовава Комисията и държавите членки да създадат и прилагат ефективно европейска мрежа на лаборатории и инкубатори, като важни участници за насърчаване на алиансите на знанието между училища, университети и предприятия, които да улесняват достъпа до обучение, опит, курсове за актуализиране на знанията и уменията на преподавателите, стажове за професионална подготовка и стартиращи предприятия;

Вторник, 12 април 2016 г.

63. Призовава Комисията и държавите членки да подкрепят и подобряват Европейската мрежа на научните центрове и музеи (ECSITE), която обединява научните центрове като места за достъп до научна култура;
64. Призовава за създаването на механизъм за „обслужване на едно гише“ за обединяване на данните и инструментите за комуникация с цел предоставяне на удобни и ефикасни услуги за лицата, които търсят информация и подкрепа във връзка с различните програми за мобилност, съществуващи на европейско, национално, регионално и местно равнище;
65. Призовава Комисията да осигури актуални статистически данни и да извърши оценки и/или проучвания относно „Еразъм+“ и други програми за мобилност в областта на професионалното образование и обучение, когато това е осъществимо, с цел измерване на тяхното въздействие за постигането на съответствие между трудовия опит и работните места от гледна точка на процента на наемане на работа, а също и да проучи защо някои държави членки генерират повече заявления за работа и учене в областта на професионалното образование и обучение в чужбина и да изготви план за ангажирането им в по-голяма степен; счита, че получените статистически данни и оценки следва да бъдат включени и да бъдат взети предвид в междинния преглед на програма „Еразъм+“.
66. Приветства заключенията, по които се споразумяха министрите, отговарящи за професионалното образование и обучение в Рига на 22 юни 2015 г., които предлагат нов набор от средносрочни цели в областта на професионалното образование и обучение за периода 2015 — 2020 година, и призовава за тяхното навременно и цялостно прилагане;
67. Подчертава колко е важно да се популяризират ползите, постигнати в резултат на мобилност, от гледна точка на пригодността за заетост и придобитите умения, за да се покаже действителната изгода от мобилността и да се ограничи възприемането на това време като „изгубено“ за обучение, за което се приема, че почива на изцяло национални умения;
68. Насърчава по-доброто популяризиране и по-голямата видимост сред младите хора и предприятията на платформи като Drop'rip@EURES, чиято цел е улесняването на мобилността на младите хора с цел чиракуване, стажове, програми за обучение и електронни езикови курсове;
69. Насърчава държавите членки да популяризират цялата съвкупност от възможности, предлагани от новата програма „Еразъм+“, която осигурява на младежите не само възможности за образование, но и за трудови стажове и практики в чужбина;
70. Насърчава въвеждането на минимално равнище на надбавки, коригирано в съответствие с промените в условията на живот, цените и разходите между държавите членки; подкрепя идеята, че държавите членки следва да въведат мерки, за да дадат възможност за нужната и благотворна подкрепа при необходимост, например за настаняване и транспорт, като обръщат специално внимание на потребностите на малолетните и непълнолетните лица, както и за подготовка на обучаващите се преди международния им опит, например чрез професионално ориентиране, преподаване на езици и комуникация между културите;
71. Призовава за преглед/преразглеждане на многогодишната финансова рамка (МФР), въз основа на критерии, включващи предварителна оценка на ефективността на мерките за борба с безработицата, с намаляване на финансирането за по-слабо ефективните действия; счита, че подобен подход е от особено значение в белязани от неприемливи неравенства времена на криза като настоящия момент;

o

o o

72. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията и държавите членки.